

Bruxelles, den 8.5.2013
COM(2013) 273 final

2013/0146 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

**om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at
undertegne våbenhandelstraktaten**

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

1.1 Indledning

FN's resolution 61/89, der blev vedtaget i 2006, indledte processen for udvikling af en traktat om regulering af den internationale handel med konventionelle våben, den såkaldte våbenhandelstraktat (ATT). Formålet var at opnå en juridisk bindende traktat, som gør den lovlige handel med konventionelle våben mere ansvarlig gennem fastsættelse af høje, fælles, internationale standarder for import, eksport og overførsler.

Der blev udført et intensivt forberedende arbejde i 2007 og 2009, og dette blev efterfulgt af den første FN-konference om våbenhandelstraktaten i New York fra den 2. til den 27. juli 2012. Selv om man på konferencen ikke kunne nå til enighed, blev der udarbejdet et første udkast til en tekst.

På den seneste FN-konference i marts 2013 blev dette udkast til en traktat revideret, men der kunne ikke nås til enighed med tre stater, som forkastede formandens forslag. Traktaten blev endelig vedtaget med kvalificeret flertal den 2. april 2013. Flertallet af FN's medlemmer blev enige om den 3. juni 2013 som den dato, der skulle fastsættes for undertegnelse af traktaten.

1.2 EU-kompetence

I henhold til bestemmelserne om eksterne kompetencer i artikel 3, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) vedrører ATT forhold, som falder ind under EU's enekompetence.

ATT indeholder bl.a. bestemmelser om foranstaltninger (såsom import- og eksportkontrol), som falder ind under dækningsområdet for EU's fælles handelspolitik. På dette område vedrører ATT dele af EU-lovgivningen, hvor en høj grad af regulering allerede har fundet sted. Desuden er følgende afledt EU-ret vedrørende det indre marked også relevant: a) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet, b) Rådets direktiv 91/477/EØF af 18. juni 1991 om erhvervelse og besiddelse af våben og c) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 om gennemførelse af artikel 10 i De Forenede Nationers protokol om bekæmpelse af ulovlig fremstilling af og handel med skydevåben og dele, komponenter samt ammunition hertil, der supplerer De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet ("FN's våbenprotokol"), og om fastsættelse af udførselstilladelse og indførsels- og transitforanstaltninger for skydevåben og dele, komponenter samt ammunition hertil.

Da ATT vedrører spørgsmål, hvor EU har enekompetence, er medlemsstaterne ikke i stand til selv at træffe beslutning om undertegnelse af traktaten. De kan kun gøre det i Unionens interesse, efter godkendelse af Rådet og på forslag af Kommissionen.

1.3 Nærmere oplysninger og anvendelsesområde for ATT

Formålet med ATT er at bidrage til international og regional fred, sikkerhed og stabilitet ved at regulere den internationale handel med konventionelle våben og udrydde ulovlig våbenhandel. ATT skaber standarder for overførsel af konventionelle våben og kræver, at de deltagende stater skal gennemgå al våbeneksport for at sikre, at konventionelle våben og

ammunition ikke anvendes til bl.a. menneskerettighedskrænkelser, terrorisme og krænkelser af den humanitære folkeret.

ATT indeholder bestemmelser om vurdering af overførsel af våben og foranstaltninger til forebyggelse af ulovlig anvendelse af konventionelle våben fra de importerende og eksporterende staters side. Desuden øger den gennemsigtigheden i våbenhandel ved at tilskynde til registrering og rapportering til sekretariatet og andre deltagende stater. Bestemmelserne i ATT dækker konventionelle våben i følgende kategorier: kampvogne, pansrede kampkøretøjer, artillerisystemer med stor kaliber, kampfly, kamphelikoptere, krigsskibe, missiler og raketstyr samt håndvåben og lette våben. Traktaten dækker også tilhørende ammunition og dele og komponenter.

1.4 Konsekvenser for gældende EU-ret

ATT kan påvirke eller ændre anvendelsesområdet for fælles regler, der er vedtaget af Den Europæiske Union. Som følge heraf har Rådet i bilaget til afgørelse .../2013 om bemyndigelse af Kommissionen til at forhandle om de spørgsmål i traktaten om våbenhandel, der henhører under Unionens kompetence, fastsat følgende forhandlingsdirektiver:

- 1) Traktaten om våbenhandel må ikke indeholde bestemmelser, der hindrer medlemsstaterne i at anvende:
 - a) Rådets direktiv 91/477/EØF af 18. juni 1991 om erhvervelse og besiddelse af våben, med ændringer
 - b) Rådets direktiv 93/15/EØF af 5. april 1993 om harmonisering af bestemmelserne om markedsføring af og kontrol med eksplosivstoffer til civil brug, med ændringer
 - c) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet, med ændringer.
- 2) Våbenhandelstraktaten må ikke indeholde bestemmelser, der begrænser den frie bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i Unionens indre marked, med mindre begrænsningen specifikt begrundes med artikel 36, artikel 45, stk. 3, artikel 52, stk. 1, artikel 65 eller artikel 346 i TEUF.
- 3) Alle foranstaltninger, som er fastlagt i traktaten, og som begrænser eksport eller import fra/til EU eller transit gennem Unionens område, skal være forenelige med alle gældende bestemmelser i EU-lovgivningen, herunder særligt:
 - a) Rådets forordning (EF) nr. 260/2009 af 26. februar 2009 om den fælles importordning
 - b) Rådets forordning (EF) nr. 1061/2009 af 19. oktober 2009 om fastlæggelse af en fælles udførselsordning
 - c) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 om gennemførelse af artikel 10 i De Forenede Nationers protokol om bekæmpelse af ulovlig fremstilling af og handel med skydevåben og dele, komponenter samt ammunition hertil, der supplerer De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet (FN's våbenprotokol), og om fastsættelse af udførselstilladelse og indførsels- og transitforanstaltninger for skydevåben og dele, komponenter samt ammunition hertil

- d) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet, med ændringer.

Disse forskellige EU-retsakter er en del af gældende EU-ret, og det er derfor vigtigt, at disse ikke drages i tvivl ved vedtagelsen af ATT. Da der ikke er nogen RIO-klausul (RIO = Regional Integration Organisation) i traktaten, er det særligt vigtigt at sikre, at lovgivningen om det indre marked er blevet beskyttet.

Derfor blev der foretaget en detaljeret analyse i overensstemmelse med Rådets forhandlingsdirektiver om disse spørgsmål, og det blev konkluderet, at bestemmelserne i ATT (artikel 6, 7, 9 og 26) sikrer, at ATT er forenelig med EU-retten. Under alle omstændigheder vil alle potentielle problemer vedrørende forenelighed kunne behandles ved hjælp af bestemmelserne i artikel 26, stk. 1. Denne artikel foreskriver, at gennemførelsen af traktaten ikke berører de forpligtelser, der er indgået af de deltagende stater med hensyn til eksisterende eller fremtidige internationale aftaler, som de er parter i, hvis forpligtelserne er forenelige med denne traktat.

Den Europæiske Union kan ikke blive part i ATT, da den nuværende tekst kun omfatter statslige parter. ATT giver dog mulighed for at foretage ændringer på et senere tidspunkt, og Den Europæiske Union kan blive part i ATT, hvis tre fjerdedele af de statslige parter stemmer for dette.

1.5 Undertegnelse af traktaten

Den Europæiske Union som sådan kan ikke undertegne ATT. Da ATT henhører dels under Unionens og dels under medlemsstaternes kompetence er det nødvendigt, at EU-institutionerne og medlemsstaterne træffer alle foranstaltninger til at samarbejde ved at underskrive ATT og sikre overholdelsen af de forpligtelser, der følger af traktaten.

Da medlemsstaterne har til hensigt at undertegne ATT den 3. juni 2013, er det nødvendigt at give høj prioritet til udarbejdelse og vedtagelse af Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til at undertegne ATT. Når den er vedtaget, vil Kommissionen foreslå endnu en rådsafgørelse, som Europa-Parlamentet skal give sit samtykke til, om bemyndigelse af medlemsstaterne til at ratificere traktaten.

1.6 Konklusion

Det er af afgørende betydning at rette op på problemet med ureguleret handel med konventionelle våben på internationalt plan og at fremme udviklingen af den fredsskabende og humanitære indsats. Ved at indføre fælles juridisk bindende standarder for import, eksport og overførsel af konventionelle våben gør ATT våbenhandelen mere ansvarlig og gennemsigtig, og dette er et mål, som deles af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Den har potentialet til at forstærke den internationale fred og sikkerhed på globalt plan. Den ulovlige eller dårligt regulerede handel med konventionelle våben koster liv — mere end 740 000 mænd, kvinder og børn dør hvert år som følge af væbnede konflikter. Det er således af afgørende betydning, at ATT træder i kraft hurtigt, og derfor er det yderst vigtigt, at medlemsstaterne undertegner traktaten den 3. juni 2013 ved den højtidelige ceremoni.

2. RESULTAT AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

Ikke relevant.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

Artikel 1

Da det er umuligt for EU at blive part i traktaten, bemyndiger denne artikel medlemsstaterne til at underskrive den foreliggende traktat om et emne, der vedrører spørgsmål, hvor Unionen har enekompetence.

Artikel 2

Artiklen tilskynder EU's medlemsstater til at undertegne traktaten, om muligt på den fastsatte dato. Som fremhævet af mange medlemsstater er undertegnelse på nævnte dato et vigtigt signal, som understreger EU's og medlemsstaternes engagement i at gennemføre ATT så hurtigt som muligt. Artikel 20 i våbenhandelstraktaten bestemmer, at 50 stater skal ratificere traktaten, for at den kan træde i kraft. Alle medlemsstaters undertegnelse af traktaten vil derfor være et vigtigt skridt i retning af dette mål.

Artikel 3

Formålet med denne afgørelse er at bemyndige medlemsstaterne til at lade sig binde af traktaten, og afgørelsen rettes derfor til dem.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Ingen.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at undertegne våbenhandelstraktaten

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114 og artikel 207, stk. 3, sammenholdt med artikel 218, stk. 5,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 11. marts 2013 bemyndigede Rådet Kommissionen til at forhandle om de spørgsmål i våbenhandelstraktaten, der henhører under Unionens enekompetence, inden for rammerne af De Forenede Nationer .
- (2) Den 2. april 2013 vedtog De Forenede Nationers Generalforsamling teksten til våbenhandelstraktaten¹. FN's generalforsamling opfordrede også statslige parter til at åbne undertegnelsen af traktaten med en højtidelig ceremoni den 3. juni 2013.
- (3) Formålet med denne traktat er at sikre de højest mulige, fælles, internationale standarder for regulering af international handel med konventionelle våben og at forebygge og udrydde ulovlig handel med konventionelle våben. Medlemsstaterne gav udtryk for deres tilfredshed med resultatet af forhandlingerne og deres vilje til hurtigst muligt at undertegne traktaten.
- (4) Traktatens bestemmelser falder ind under Unionens enekompetence vedrørende den fælles handelspolitik og det indre markeds regler for overførsel af konventionelle våben og sprængstoffer.
- (5) Den Europæiske Union kan ikke undertegne traktaten, da alene stater kan være part i denne.
- (6) I overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i TEUF bør Rådet derfor bemyndige medlemsstaterne til at undertegne traktaten -

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Medlemsstaterne bemyndiges herved til at undertegne våbenhandelstraktaten.

Artikel 2

Medlemsstaterne opfordres til at undertegne våbenhandelstraktaten ved den højtidelige ceremoni i New York, den 3. juni 2013, eller hurtigst muligt derefter.

¹ A/CONF.217/2013/L.3.

Artikel 3

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne

Formand